

סמוטריץ' עוקף את פקידי האוצר: החליט להשאיר על כנם כשליש מהכספים הקואליציוניים

שר האוצר הודיע לצמרת משרדו - וללא התייעצות איתם - על כוונתו לבצע שינויים תקציביים ב-2023; בין השאר הוא מציע להגדיל את התקציב ב-9 מיליארד שקל; 22 מיליארד שקל נוספים יוקצו לביטחון

[אדריאן פילוט](#) **כלכליסט** 09.11.23, 23:41

שר האוצר, בצלאל סמוטריץ', הודיע במכתב ששיגר לפני שעה קלה לפקידי משרדו על החלטתו לבצע שינויים תקציביים ב-2023. פקידי האוצר לא ידעו על המהלך וההודעה לעיתונות לא יצאה מדוברות המשרד אלא מדוברות השר.

לפי ההודעה, "סמוטריץ' הציג מקורות תקציביים מתוך התקציב המגלמים קיצוץ של כ-4 מיליארד שקל, הסטת 1.6 מיליארד שקל מהכספים הקואליציוניים שנשארו ב-2023 לטובת חיזוק העורף וההוצאות האזרחיות, והגדלת ההוצאה בסכום של כ-9 מיליארד שקל לתקציב. זאת בנוסף ל-22 מיליארד שקלים נוספים שיוקצו לתקציב הביטחון להוצאות הלחימה".

יצוין כי בחירת המקורות נעשתה ללא התייעצות עם הדרג המקצועי באוצר.

אתמול [חשף "כלכליסט"](#) את התוכנית של אגף התקציבים לצורך התמודדות עם המלחמה לשנת 2023 והמספרים שונים. לדוגמה, התוספת לביטחון שמציע סמוטריץ' גבוהה בכ-30% מזו שמציע אגף התקציבים (17 מיליארד שקל).

ההצעה של שר האוצר משאירה על כנם כשליש מהכספים הקואליציוניים, כאשר בכירי המשרד ביקשו להשתמש בכולם לצורכי המלחמה.

למרות ההצהרות של סמוטריץ' על הסטת רוב הכספיים הקואליציוניים ב-2023, הכסף הקואליציוני הגדול הוא ב-2024 - אז הסכום מזנק לכ-8 מיליארד שקל. במכתב מהערב אין התייחסות למספר הזה אלא אמירה עמומה על תקציב חדש.

מהמסמך של אגף התקציבים שפורסם אתמול עולה כי ניתן להסיט באופן מיידי מתוך תקציב המדינה כ-15.2 מיליארד שקלים לשנים 2023-2024 לטובת הלחימה, כשחלק ניכר מסכומים אלה נוגע ליכולתה של הממשלה לשנות באופן מלא או חלקי את החלטה 511 בדבר "יישום הסכמים קואליציוניים והסכמים פוליטיים"; מדובר בכ-6 מיליארד שקל ב-2023 ובכ-8 מיליארד שקל ב-2024.

סמוטריץ' הכריז הערב שוב על הכנת תקציב חדש ותוכנית כלכלית לשנת 2024, "הכוללים סדר עדיפויות חדש ורפורמות האצה לסיוע למשק לשוב למסלול צמיחה בהקדם האפשרי".

שר האוצר הצהיר כי "יצירת מסגרת תקציב מלחמה שתעניק גמישות לטיפול מהיר בצרכי המלחמה האזרחיים היא הצעד המקצועי והנכון ביותר כעת. כך גם עלה בהתייעצויות רבות שקיימנו בחודש האחרון. הקיצוץ העמוק בכספים הקואליציוניים ובתקציבי המשרדים הוא צעד מחוייב המציאות ואין לי ספק שחברי הממשלה מבינים את גודל השעה.

"נגדיל גירעון באופן מדוד ובכך נייצר איזון במקורות התקציבים בין מקורות פנימיים למקורות חיצוניים. נמשיך להתנהל מחד במדיניות מרחיבה שתעניק רשת ביטחון לאזרחי ישראל, אך באחריות תקציבית מאידך. זהו מסר חשוב לכלכלות העולם שחרף משבר המלחמה אנחנו מתנהלים באחריות שומרים על גבולות גזרה ולא מגדילים את התקציב ע"י הגדלת הגירעון באופן בלעדי".

כאמור פקידי האוצר שמעו על החלטת סמוטריץ' מהתקשורת, כאשר תמוה מדוע הוא מתכוון עדיין להשאיר כשליש מהכספים הקואליציוניים על כנם.

לפי פרסומים שונים, שר האוצר מתכוון להכין "קופסה" כמו בקורונה – הקצאת של כסף ייעודי למטרה ספציפית - כדי לעקוף את מגבלת ההוצאה שנקבעה בתקציב המדינה ל-2023-2024. החשש הגדול באוצר הוא כי על רקע [האיסור](#) של היועצת המשפטית לממשלה להשתמש בכספים הקואליציוניים באופן חופשי (השימוש מחייב החלטת ממשלה על כל סעיף בסעיף), סמוטריץ' ינסה להכניס אל הקופסה הוצאות שאינן קשורות למלחמה - לרבות חלק מהכספים הקואליציוניים שהוא "הסיט" מלכתחילה, דבר שעלול לגרום לאובדן אמון מוחלט במדיניותו ולחולל משבר פיסקאלי-פיננסי.

יצוין גם כי פרסום החלטה כה חשובה וקריטית ביום חמישי בלילה מעלה תהיות קשות בדבר רצינותו של המכתב.